

Галина Гримич,
к. філол. н., доц. (Київ)

ПРАЦЮЙ І БУДЕШ ЗНАМЕНИТИМ

Велика магія криється в слові «повернення». Десь я читала, що грецькою мовою «повернення» означає «страждання». Це так. Пригадаймо почуття Гомерового Одиссея, який після 20 років подорожей оглядає свій рідний острів. Повернення – апофеоз пізнання, зустрічі. Це видно на такому простому прикладі. Повертаючись з далекої мандрівки чи навіть з грядки, забачивши на Бориспільській трасі неонові вогні й висвітлене «КИЇВ», відчуваєш, як усередині щемко залоскотало. От і сьогодні залоскотало у багатьох з нас, хто давно пішов з цього Дому.

Повернення у минуле... Про нього нагадують ювілейні дати. Як і ця. 60 років кафедрі історії журналістики. Уся її діяльність пов'язана з тенденціями у суспільстві і вищій школі зокрема. Загальновідомо, що кафедра у виші — це основна навчально-наукова ланка, тут здійснюється навчальна та наукова робота з однієї чи кількох спеціальностей. Що таке ланка? Це конкретні люди, вчені, педагоги, що формували гуманітарну сферу. Кожен з них вартий окремого ювілею.

Отже, будемо говорити про людей. Захоплюватись, як то кажуть, тими добрими старими часами не маю наміру. І не тому, що молоді скажуть: «У совка – ностальгія!». Але в ті часи на кафедрі працювали люди, дорогі не лише моему серцю, а й журналістській науці. Багатьох уже немає.

80-ті рр. ХХ ст. Завідувач кафедри історії літератури і журналістики А. Г. Погрібний (1983–1992). Він зумів зібрати однодумців і професіоналів. Професори О. К. Бабишкін, В. В. Яременко, доценти М. Д. Хмелюк, Ю. С. Бурляй, В. А. Довгич, О. А. Кузьменко, І. Г. Панченко. Пізніше її прикрасили молоді колеги – доцент Н. Ф. Остапенко та Н. М. Сидоренко (нині – професор, завідувач кафедри історії журналістики).

І хоча факультет вважався ідеологічним, а часи були складні, хай вибачать мене історики й політологи, але філологію тоді сприймали як джерело інтелектуального і фахового розвитку студента-журналіста.

Клопотами професорів А. Г. Погрібного, О. К. Бабишкіна, В. В. Яременка історія літератури і журналістики шанувалася і в навчальних програмах і в студентських аудиторіях.

© Гримич Г., 2014

Особливо інтенсивно провадилися науково-дослідна та науково-методична робота у вікопомні часи початку розбудови омріяної державної незалежності. Це час оновлення колишніх і формування новітніх засад розвитку гуманітарних наук, оскільки і викладач, і студент дістали можливість орієнтуватися на широкі здобутки як національної, так і світової журналістики, культури загалом. Відповідно на кафедрі були оновлені практично всі лекційні курси, розроблено тематику нових спецкурсів, спецсеминарів, зокрема, «Самвидав 60-х», «Проблеми сучасного літературно-мистецького життя», «Повернення у минуле – журналісти-дисиденти».

Змінилась атмосфера обговорення відкритих лекцій. Як взірєць лекторської майстерності, запам'яталися на все життя лекції професорів В. В. Яременка, А. Г. Погрібного, доцентів М. Д. Хмелюка і В. А. Довгича, яких аудиторія проводжала бурхливими оплесками. Це вражало.

З ініціативи А. Г. Погрібного колектив кафедри зумів узаконити (узгодивши з годинами навантаження) таку форму роботи, як самостійна праця студента-журналіста під контролем викладача. Студенти стали більше читати, зросла пошана до книги, цього найціннішого витвору людського розуму. Нам тоді і не снилося, що можливе і таке – одна з кафедр Інституту називається «кафедра електронних видань і медіадизайну». Прогрес – плин часу коригує і навчальні плани, і лекційні курси, і людську свідомість.

Як сказала відома поетеса на ювілей своєї колеги: «Була б я погана поетеса, якби не похвалила і себе».

У 1992–1998 рр. я завідувала кафедрою історії літератури і журналістики. При вирішенні кадрових питань, у навчальній і науково-дослідній роботі, при обговоренні лекційних курсів, програм, рекомендацій наукових досліджень до захисту ми керувалися тими засадами і критеріями, які сповідували члени кафедри, члени науково-методичної ради, і, звичайно, традиціями професора А. Г. Погрібного, оскільки він був розумним адміністратором (про це свідчать результати його недовгої праці на посаді заступника міністра освіти), а головне – невтомним дослідником і популяризатором української літературної класики, рідної мови, блискучим лектором.

Нормативні курси – «Російська література» та «Історія російської журналістики» у 90-х рр. були скорочені. Тому потрібно було зберегти, як нині кажуть, робочі місця. Навантаження, яке здійснював філологічний факультет («Зарубіжна література») кафедра виконувала самостійно. Це було непросто. У 90-х рр. корекція торкнулася і основних напрямів наукових досліджень як кафедри,

так і факультету загалом, який набув статусу Інституту журналістики.

Мені було комфортно і надійно зі своїми колегами, я назву їх поіменно. Професори А. Г. Погрібний, М. М. Веркалець, Н. М. Сидоренко, доценти В. Ф. Святовець, Н. Ф. Остапенко, Т. В. Старченко, викладачі В. М. Коваль, С. М. Квіт (нині професор, ректор Києво-Могилянської академії). Я пишаюся тим, що саме на цей час на кафедрі обговорені та рекомендовані до захисту наукові дослідження справжніх вчених і талановитих журналістів: М. М. Веркальця, С. М. Квіта, О. В. Чекмишева, О. Д. Шкільної. А Н. М. Сидоренко – взагалі дитя кафедри.

Нині кафедра історії журналістики (це логічне перейменування) – потужна сучасна наукова група професіоналів, що здійснює навчальну, науково-дослідну роботу з кількох суміжних спеціальностей, готує фахівців, які сьогодні, завтра і завжди формуватимуть національний інформаційний простір.

Це все робиться під керівництвом професора Н. М. Сидоренко. Я була б погана колега, якби не сказала кілька слів про неї. Уявіть собі, з Наталі Миколаївни був зрілий науковець ще тоді, коли вона навчалася в аспірантурі. Вона доволі швидко просувалася по вченій лінії. Чому? Скромна і працьовита, завжди мала відвагу дотримуватися своєї думки. Професор Н. М. Сидоренко – організатор, дослідник у царині української (і не тільки) журналістики, широко пошанована і відома як учений за межами України. Її люблять колеги, а ще більше – студенти. Хочеш бути такою? «Працюй і будеш знаменитим» – часто говорив нам професор О. К. Бабишкін.